

Newsletter analityczny nr 22 (17.02-2.03.2015)

Program „Bezpieczeństwo Energetyczne i Polityka Klimatyczna” Ośrodka Analiz Politologicznych Uniwersytetu Warszawskiego

**Najważniejsze wydarzenia dotyczące bezpieczeństwa energetycznego i klimatu
17 lutego – 2 marca 2015 r.**

Niewątpliwie najważniejszym wydarzeniem w omawianym okresie było zaprezentowanie przez Komisję Europejską strategii ramowej na rzecz Unii Energetycznej oraz uchwalenie przez polski Sejm ustawy o odnawialnych źródłach energii.

Komentarz:

Ostatni raport Najwyższej Izby Kontroli dotyczący budowy strategicznie ważnego terminala LNG w Świnoujściu jest dokumentem, który pokazuje brak kompetencji i opieszałość działania na styku państwo – biznes. Jest to tym bardziej poruszające, iż chodzi o obszar o tak szczególnym znaczeniu jak bezpieczeństwo energetyczne. Od 1 listopada PGiNG ma możliwość negocjowania z Gazpromem porozumienia dotyczącego importu gazu. W rzeczywistości są to negocjacje między Polską, a Rosją dotyczące skrajnie niekorzystnej umowy, na mocy której cena za ten surowiec dla Polski jest jedną z najwyższych w Europie. Planowe uruchomienie terminalu LNG mogło wzmocnić pozycję negocjacyjną Polski, zwiększając również znaczenie kraju w regionie, szczególnie w sytuacji ciągłego stosowania gazu jako narzędzia nacisku na Ukrainę.

Miażdżąca ocena projektu budowy gazoportu przez NIK budzi dodatkowy niepokój, zwłaszcza w kontekście rządowych planów połączenia sektora energetycznego z wydobywaniem węgla kamiennego oraz konsolidacji branży energetycznej. Punktem wyjścia do wszelkich działań zmierzających do rozwiązania problemu górnictwa, czy ewentualnej poziomej konsolidacji energetyki, powinna być dobrze przemyślana strategia.

W obecnej sytuacji, połączenie sektora energetycznego z kopalniami węgla to de facto przerzucenie odpowiedzialności za kopalnie z polityków na koncerny energetyczne. Z punktu widzenia finansów firm energetycznych to duże ryzyko, przerzucenie na ich barki kosztów restrukturyzacji węgla prawdopodobnie będzie oznaczać bowiem wyższe rachunki za prąd. Z kolei z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego to ograniczenie możliwości rozwoju w Polsce nowoczesnych technologii wytwarzania energii, a więc osłabienie całego państwa.

Inne istotne wydarzenia dotyczące bezpieczeństwa energetycznego i klimatu 17 lutego – 2 marca 2015r.

Europa i świat:

18.02 – Viktor Orban, premier Węgier, podczas konferencji prasowej z prezydentem Rosji Władimirem Putinem, poinformował o osiągnięciu porozumienia przez oba kraje w sprawie kontraktu gazowego.

18.02 – Władimir Demcziszin, minister energetyki Ukrainy, poinformował o spadku cen gazu importowanego z zachodu do poziomu 300 USD za 1000 m³.

18.02 – Miguel Arias Canete, komisarz ds. energetyki i polityki klimatycznej UE, stwierdził, że Rosja postrzega sprzedaż gazu „nie jako zwykłą sprawę handlową, a jako broń polityczną”.

18.02 – Ministerstwo węglowodorów Turkmenistanu oceniło Gazprom jako „niegodnego zaufania partnera”, po tym jak koncern zadeklarował zmniejszenie zakupów gazu w tym kraju z 10 do 4 mld m³ rocznie.

18.02 – Ajatollah Ali Chamenei, przywódca duchowo-polityczny Iranu, oświadczył, że kraj oprze się sankcjom nakładanym w związku z prowadzeniem programu nuklearnego oraz zagroził, że w przypadku fiaska negocjacji Iran może wstrzymać eksport gazu.

18.02 – Margrethe Vestager, komisarz UE ds. konkurencji, zapowiedziała przyśpieszenie śledztwa w sprawie nadużywania przez Gazprom pozycji monopolisty w Europie Środkowej i Wschodniej.

18.02 – Jerzy Buzek, szef Komisji Przemysłu, Energii i Badań Naukowych PE, stwierdził, że otwarcie rynku energii pomiędzy UE, a USA jest jednym z najważniejszych elementów w negocjacji umowy TTIP.

19.02 – Węgry poparły stanowisko sprzeciwiającego się sankcjom wobec Rosji Trójkąta Sławkowskiego (tj. Austrii, Czech i Słowacji).

21.02 – Rosja zagroziła wstrzymaniem dostaw gazu na Ukrainę, jeśli kraj ten nie zapłaci za paliwo dostarczane poza kontrolą Naftohazu do rebeliantów w Donbasie.

23.02 – Według „Financial Times”, Komisja Europejska może blokować porozumienie pomiędzy Rosją i Węgrami w sprawie budowy przez Rosatom dwóch reaktorów o mocy 1- 1,1 GW w elektrowni atomowej Paks.

24.02 – Rumunia, Francja, Czechy, Litwa, Polska, Słowacja, Słowenia i Wielka Brytania zwróciły się do Komisji Europejskiej o włączenie energetyki jądrowej do polityki energetycznej UE.

24.02 – Komisja Europejska opowiedziała się za przyśpieszeniem o trzy lata procesu utworzenia rezerwy dla unijnego rynku pozwoleń na emisję CO₂.

24.02 – John Kerry, sekretarz stanu USA stwierdził, że w najbliższym czasie będzie można ocenić realność porozumienia z Iranem w sprawie programu atomowego.

25.02 – Komisja Europejska ogłosiła strategię ramową na rzecz Unii Energetycznej.

25.02 – Rosja i Iran ustaliły projekt współpracy na rzecz wydobycia ropy i gazu.

25.02 – Marosz Szewczowicz, wiceprzewodniczący KE do spraw Unii Energetycznej poinformował, że UE będzie dokładać wszelkich starań, aby umożliwić dostawy gazu z Turkmenistanu.

25.02 – W opinii Jerzego Buzka, szefa Komisji Przemysłu, Energii i Badań Naukowych PE, strategia budowy Unii Energetycznej nie zostanie zrealizowana bez woli politycznej poszczególnych członków wspólnoty.

26.02 – Agencja Moody's obniżyła rating dla Gazpromu z Baa3 do Ba1.

26.02 – Narodowy Bank Chin zadeklarował udzielenie pożyczki Naftogazowi w wysokości 3,6 mln USD.

26.02 – Francuski rząd pracuje nad projektem transformacji energetycznej zakładającym zwiększenie udziału OZE w bilansie energetycznym.

26.02 – Brytyjska spółka Beletcic dokona testów magazynowania energii pochodzącej z farmy fotowoltaicznej w Gloucestershire w zachodniej Anglii.

26.02 – Według rosyjskiego dziennika „Kommiersant”, niektóre zapisy projektu Unii Energetycznej mogą być niebezpieczne dla strategii dostaw gazu przez Rosję do UE.

27.02 – Google i SolarCity utworzyły fundusz mający sfinansować budowę paneli fotowoltaicznych dla około 25 tys. domów.

27.02 – Według Amnesty International, projekt Unii Energetycznej oznacza otwarcie się Unii Europejskiej na współpracę z krajami łamiącymi prawa człowieka.

2.03 – Litewski Litgas podpisał umowę o imporcie LNG z amerykańskim Cheniere Energy.

Polska:

18.02 – Związki zawodowe z JSW ogłosiły zakończenie akcji protestacyjno-strajkowej oraz przedstawiły swoje dalsze oczekiwania wobec nadzoru właścicielskiego.

18.02 – Marek Woszczyk, prezes PGE, pozytywnie ocenił plany konsolidacji PGE i Energi. Jego zdaniem jest to decyzja „najbardziej optymalna z ekonomicznego punktu widzenia”.

18.02 – Koalicja Klimatyczna zaapelowała do posłów o odrzucenie podczas senackiej poprawki dot. mikroproducentów energii głosowania nad ustawą o OZE.

18.02 – Monika Morawiecka, członek Rady Zarządzającej PGE, stwierdziła, że Polski nie stać w tym momencie na dofinansowanie prosumentów, dlatego lepiej przeznaczyć środki budżetowe na znacznie większe inwestycje w OZE.

18.02 – Andrzej Dycha, wiceminister gospodarki, ocenił podczas wystąpienia w Senacie, że umowa handlowa UE z USA może wpłynąć na zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego wspólnoty.

19.02 – Polski Komitet Energii Elektrycznej zaapelował po posłów o przyjęcie senackich poprawek w ustawie o OZE.

19.02 – Andrzej Duda, kandydat PiS na prezydenta, stwierdził, że w obecnej sytuacji „odejście od węgla jest sprzeczne z polską racją stanu”, a rząd powinien skupić się na restrukturyzacji, a nie likwidacji przemysłu wydobywczego.

19.02 – Zdaniem Polskiego Towarzystwa Przemysłu i Rozdziału Energii Elektrycznej, zapisy dotyczące energetyki rozproszonej w ustawie o OZE wymuszą wzrost inwestycji i wpłyną na wysokość opłaty za energię.

20.02 – Według „Atmospheric Chemistry and Physics”, Warszawa oraz południe Polski należą do miejsc o największym zanieczyszczeniu powietrza w Europie.

20.02 – Ministerstwo Środowiska rozpoczęło konsultacje społeczne w sprawie przepisów, na podstawie których przekazywane będą bezpłatne uprawnienie do emisji dla systemów objętych systemem EU ET.

20.02 – Sejm odrzucił poprawki Senatu do ustawy o OZE.

20.02 – Zarząd Katowickiego Holdingu Węglowego przyjął uchwałę w sprawie planu naprawczego dla spółki na lata 2015-20.

20.02 – Janusz Piechociński, minister gospodarki stwierdził, że senackie poprawki do ustawy o OZE „odeszły od wizji, z której projekt wyszedł z rządu”.

20.02 – Rafał Grupiński, szef klubu parlamentarnego PO, ocenił po głosowaniu nad ustawą o OZE, że „kryje się niebezpieczeństwo, że ci posłowie, którzy głosowali za odrzuceniem poprawki Senatu, ulegli lobby producentów paneli”.

20.02 – Według Mariusza Błaszczaka, szefa klubu PiS, głosowanie nad poprawkami ustawy o OZE jest dowodem na rozbitcie w koalicji PO-PSL.

20.02 – Polski Komitet Energii Elektrycznej negatywnie ocenił przyjęty kształt ustawy o OZE określając ją jako „nieracjonalną ekonomicznie”.

23.02 – Projekt ustawy o kontroli niektórych inwestycji obejmujący wprowadzenie możliwość sprzeciwu państwa wobec transakcji w spółkach strategicznych, w tym energetycznych, został przekazany do zaopiniowania przez poszczególne ministerstwa.

25.02 – Mikołaj Budzanowski, były minister skarbu państwa, ocenił, że choć zbliżenie energetyczne Węgier i Rosji poprawia pozycję PGNiG w negocjacjach z Gazpromem.

25.02 – Marek Grabarczyk, europoseł PiS stwierdził, że przedstawiony projekt Unii Energetycznej jest „fasadowy” i nie jest odpowiedzią na aktualne problemy energetyczne UE.

26.02 – Ewa Kopacz w imieniu Polski i siedmiu innych krajów UE zwróciła się do Jean-Claude'a Junckera, szefa Komisji Europejskiej o odejście od planowanego przyspieszenia utworzenia rezerwy na rynku pozwoleń na emisję CO₂.

26.02 – Komisja Europejska wycofała z Trybunału Sprawiedliwości skargę przeciwko Polsce za niewdrożenie dyrektywy o OZE.

26.02 – Zdaniem Grzegorza Wiśniewskiego, prezesa Instytutu Energii Odnawialnej, zapisy ustawy o OZE wpłyną na obniżenie cen energii w Polsce oraz doprowadzą do demonopolizacji rynku.

27.02 – CBA bada operacje finansowe w spółce zarządzającej farmą fotowoltaiczną w Wierzchowicach.

27.02 – 36 gmin skupionych w Stowarzyszeniu Gmin Uzdrowiskowych RP złoży pozew przeciwko Fundacji ClientEarth, która w swoim raporcie stwierdziła, że z powodu zanieczyszczenia powietrza żadne uzdrowisko w Polsce nie powinno mieć takiego statusu.

2.03 – Bogdanka oskarżyła Kompanię Węglową o dumping.

2.03 – Janusz Piechociński, minister gospodarki, stwierdził, że w następnej kadencji rządu powinno zostać powołane Ministerstwo Energetyki.

2.03 – NIK negatywnie oceniła realizację zadań związanych z nadzorem oraz budową terminala LNG w Świnoujściu.

2.03 – Pomimo negatywnej oceny NIK, rząd zapewnił, że budowa terminala LNG zostanie zakończona w 2015 roku.

Warszawa, 3 marca 2015 r.

dr Krzysztof M. Księżopolski – Szef Programu „Bezpieczeństwo energetyczne i polityka klimatyczna” OAP UW, adiunkt w Instytucie Stosunków Międzynarodowych UW, autor książek „Ekonomiczne zagrożenia bezpieczeństwa państw” (2004), „Bezpieczeństwo ekonomiczne” (2011), redaktor naukowy publikacji „Bezpieczeństwo ekonomiczne w perspektywie politologicznej” (2012) i „Odnawialne źródła energii w Polsce. Wybrane problemy bezpieczeństwa, polityki i administracji” (2013), współautor podręcznika „Ekonomika bezpieczeństwa państwa w zarysie” (2014), autor wielu artykułów poświęconych zagadnieniu bezpieczeństwa i klimatu.